



## ROZSUDOK

### V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Maguru a sudcov JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Ladislav Góraszsa, v právnej veci navrhovateľa **Doc. Ing. D. Š.**, bývajúceho v K., zastúpeného JUDr. Ing. P. H., advokátom v K., proti odporkyňi **A. – S.P. a.s.**, so sídlom v B., IČO : X., o **zaplatenie sumy 266 311 Sk s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 12 C 335/1993, o dovolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 12. októbra 2006, sp.zn. 11 Co 75/2004, takto

#### r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporkyne **z a m i e t a .**

Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi trovy dovolacieho konania 4 714 Sk do rúk JUDr. Ing. P. H., advokáta v K., do troch dní.

#### O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice I rozsudkom (v poradí druhým) z 9. decembra 2003, č.k. 12 C 335/93-155, zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal zaplata 266 311 Sk z titulu plnenia z poisťnej zmluvy za poškodené vozidlo. Účastníkom nepriznal náhradu trov konania. Navrhovateľ a zaviazal zaplatiť na účet súdu preddavkované trovy štátu 1 610 Sk do troch dní. Mal za preukázané, že navrhovateľ uzavrel dňa 31.1.1990 s odporkyňou zmluvu o havarijnom poistení motorového vozidla zn. D., rok výroby 1989. Dňa 21.9.1990 mal dopravnú nehodu, pri ktorej došlo k poškodeniu karosérie v rozsahu, ktorý bol uvedený v

zápise o poškodení motorového vozidla zo dňa 8.10.1990. Odporkyňa vykonala likvidáciu škody ako totálnu finančnú škodu, a preto plnila navrhovateľovi škodu do výšky časovej ceny vozidla, vyháďajúc z jeho nadobúdacej ceny vo výške 193 000 Sk, od ktorej odpočítala hodnotové zvyšky vozidla a navrhovateľovi uhradila celkovo 120 600 Sk. V rámci zisťovania východiskovej ceny motorového vozidla zistil, že toto vozidlo s rokom výroby 1989 od výrobcu D. nebolo v predaji na domácom trhu od iného predajcu, ako M., š.p. Z odborného vyjadrenia Ž. U., Ústavu súdneho inžinierstva zistil, že vozidlo D. sa k rozhodnému obdobiu, t.j. k 21.9.1990, nepredávalo na nemeckom trhu a takisto sa nepredávalo ani vozidlo porovnateľného typu a prevedenia. V roku 1990 sa toto vozidlo predávalo na Slovensku a preto pri výpočte výšky škody z technického hľadiska vychádzal z poslednej predajnej ceny tohto vozidla na slovenskom trhu, teda zo sumy 191 900 Sk. Bol toho názoru, že škoda, ktorá vznikla navrhovateľovi na predmetnom vozidle bola odporkyňou vyplatená v plnej výške.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie navrhovateľa rozsudkom z 12. októbra 2006, sp.zn. 11 Co 75/2004 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi 124 568,80 Sk s 3 % úrokom z omeškania od 28.4.1993 do 1.5.1995, s 22 % úrokom z omeškania od 1.5.1995 do 10.10.1995, s 19,2 % úrokom z omeškania od 11.10.1995 do 12.1.1996 a so 17,6 % úrokom z omeškania od 13.1.1996 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. Odporkyňu zaviazal zaplatiť navrhovateľovi trovy konania 94 899 Sk k rukám jeho právneho zástupcu, a trovy štátu 1 610 Sk na účet prvostupňového súdu a 2 380 Sk na účet odvolacieho súdu. Doplnil dokazovanie znaleckým posudkom znalca z odboru cestnej dopravy Ing. Š. D., a dospel k záveru, že súd prvého stupňa sa neriadil záväzným právnym názorom vysloveným v zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu z 30. júna 1999, sp.zn. 16 Co 149/98, v dôsledku čoho rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Predmetom konania bol nárok navrhovateľa na zaplatenie peňažnej sumy z titulu likvidácie poistnej udalosti, dopravnej nehody, pri ktorej došlo k poškodeniu poisteného motorového vozidla. Bolo preto povinnosťou súdu prvého stupňa posudzovať nárok navrhovateľa v zmysle poistnej zmluvy a poistných podmienok. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že v danom prípade došlo k poškodeniu vozidla do takej miery, že primerané náklady na jeho opravu, po odpočítaní ceny zvyškov, prevyšovali cenu, ktorú malo vozidlo bezprostredne pred poistnou udalosťou, a preto došlo k likvidácii tejto poistnej udalosti vo výške časovej ceny tohto vozidla. Pre potreby výpočtu časovej ceny vozidla bolo nevyhnutné zistiť východiskovú cenu,

teda cenu novej veci toho istého druhu a tej istej akosti, ktorá platila v čase vzniku poistnej udalosti. Súdna prax túto okolnosť ustálila v tom smere, že pre určenie východiskovej ceny vozidla nie je rozhodujúce, za akú cenu uvedené vozidlo nadobudol jeho majiteľ. Jediným základným ukazovateľom v tomto smere bola cena novej veci v čase vzniku poistnej udalosti. Na túto skutočnosť odvolací súd sám nariadil znalecké dokazovanie, z ktorého záverov mal určenú všeobecnú hodnotu vozidla, vrátane DPH ku dňu poistnej udalosti v sume 301 568 Sk. Po odpočítaní hodnoty zvyškov vozidla v sume 54 900 Sk, dobrovoľného plnenia zo strany odporkyne v sume 120 600 Sk a spoluúčasti navrhovateľa v sume 1 500 Sk, podľa dohodnutých poistných podmienok, zostávajúca suma 124 568,80 Sk predstavovala plnenie, ktoré odporkyňa bola povinná zaplatiť navrhovateľovi. Vo zvyšku návrh zamietol. Vzhľadom k tomu, že sa odporkyňa s plnením dostala do omeškania, priznal navrhovateľovi úroky z omeškania. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dňa 25. januára 2007 dovolanie odporkyňa. Žiadala, aby dovolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu v časti, ktorou bola zaviazaná zaplatiť navrhovateľovi 124 568,80 Sk s úrokom z omeškania a náhradu trov konania, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. Pochybenie odvolacieho súdu videla v tom, že jeho rozhodnutie spočíva v nesprávnom posúdení veci. Namietala jeho záver, opierajúci sa o znalecký posudok znalca Ing. Š. D., ohľadom stanovenia všeobecnej hodnoty vozidla. Mala za to, že vozidlo zn. D. nemohlo byť považované za porovnateľné s vozidlom navrhovateľa, nakoľko je už novšej generácie. Spochybňovala preto celý výpočet všeobecnej hodnoty motorového vozidla.

Navrhovateľ vo svojom vyjadrení k dovolaniu žiadal dovolanie zamietnuť, alternatívne zmeniť a priznať pôvodne uplatnený nárok a náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti a dospel k záveru, že dovolanie odporkyne nie je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. v znení do 1. júla 2007, podľa ktorého je s poukazom na ustanovenie § 372o, zákona č. 273/2007 Z.z. potrebné vec právne posúdiť,

dovoláním je možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je oprávnený rozhodnutie odvolacieho súdu preskúmať len v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý, pričom je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane toho, ako ho dovolateľ obsahovo vymedzil (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolacích návrhov v prípadoch uvedených v ustanovení § 242 ods. 2 písm.a/ až d/ O.s.p. Ak nejde o vady uvedené v § 237 O.s.p., neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, iba že by tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Uvedené zákonné ustanovenie § 237 O.s.p. pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existencia niektorej z vyššie uvedených väd však nebola dovolacím súdom v konaní zistená a dovolateľka ani vo svojom dovolaní nenamietala, že by v konaní k uvedeným vadám došlo.

Z obsahu dovolania odporkyne vyplýva, že táto ako dovolací dôvod uplatňuje ustanovenie § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p., t.j. nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom.

Nesprávnym právnym posúdením veci je v zmysle § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p. omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide

vtedy, ak súd použil iný právny predpis, ako mal správne použiť, alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. O takýto prípad sa v preskúmvanej veci nejedná.

Z ustanovenia § 788 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že poistnou zmluvou sa poistiteľ zaväzuje poskytnúť v dojednanom rozsahu plnenie, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená a fyzická alebo právnická osoba, ktorá s poistiteľom poistnú zmluvu uzavrela, je povinná platiť poistné.

Súčasťou poistnej zmluvy sú všeobecné poistné podmienky poistiteľa schválené orgánom štátneho dozoru v poisťovníctve (poistné podmienky), na ktoré sa poistná zmluva odvoláva a ktoré sú k nej pripojené alebo boli pred uzavretím zmluvy tomu, kto s poistiteľom zmluvu uzavrel, oznámené (§ 788 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 788 ods. 4 Občianskeho zákonníka v poistnej zmluve sa možno od poistných podmienok odchýliť len v prípadoch v nich určených. V iných prípadoch sa možno odchýliť, len pokiaľ je to v prospech poisteného.

Z poistenia majetku má poistený právo, aby mu bolo poskytnuté plnenie vo výške určenej podľa poistných podmienok, ak sa poistná udalosť týka veci, na ktorú sa poistenie vzťahuje (§ 806 Občianskeho zákonníka).

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na tú skutočnosť, že poistná zmluva je právnou skutočnosťou, na základe ktorej vzniká, trvá a zaniká zmluvné poistenie. Toto poistenie predstavuje zo všeobecného hľadiska určitý spôsob zabezpečenia proti následkom vyvolaným skutočnosťou predpokladanou poistným nebezpečenstvom alebo poistným rizikom. Rozsah poistenia je vždy potrebné vymedziť v poistnej zmluve, resp. vo všeobecných poistných podmienkach, ktoré sú jej súčasťou a ktoré podrobnejšie upravujú práva a povinnosti účastníkov tohto záväzkovo-právneho vzťahu.

Vychádzajúc z obsahu uzatvorenej poistnej zmluvy číslo X. zo dňa 31.1.1990, vrátane všeobecných poistných podmienok (vyhláška č. 13/1983 Zb. o poistných podmienkach pre poistenie majetku) je v danej veci nepochybné, že navrhovateľ a odporkyňa sa v poistnej zmluve dohodli na podmienkach, ktoré sú pre oboch záväzné.

Z § 28 ods. 1 týchto poistných podmienok vyplýva, že ak vzniklo poistenému právo na plnenie, poisťiteľ je povinný vyplatiť mu sumu vypočítanú podľa ďalších ustanovení poistných podmienok.

Podľa § 36 poistných podmienok, ak bolo vozidlo natoľko poškodené, že primerané náklady na jeho opravu po odpočítaní ceny zvyškov nahradzovaných častí vozidla prevyšujú cenu, ktorú malo vozidlo bezprostredne pred udalosťou, poisťiteľ je povinný vyplatiť sumu vo výške tejto ceny, od ktorej odpočíta cenu použiteľných zvyškov vozidla.

Podľa § 38 poistných podmienok, cena, ktorú mala vec bezprostredne pred poistnou udalosťou sa určuje tak, že sa od ceny novej veci toho istého druhu, tej istej akosti alebo veci s ňou porovnateľnej, ktorá platila v čase poistnej udalosti, odpočíta suma vyjadrujúca opotrebenie, prípadne iné znehodnotenie poistenej veci z času pred poistnou udalosťou.

Uvedená časová cena bola podľa názoru dovolacieho súdu vzhľadom na zhodné prejavy vôle účastníkov v poistnej zmluve právne relevantná. Na predmetnú skutočnosť aj odvolací súd správne v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že časová cena nevyjadruje situáciu na trhu a nie je od nej závislá. Časovou cenou ku dňu vzniku poistnej udalosti sa rozumie cena vypočítaná tak, že od maloobchodnej ceny, prípadne inej obdobnej ceny tejto veci platnej v čase poistnej udalosti sa odpočíta čiastka zodpovedajúca skutočnému opotrebeniu daného vozidla, ku ktorému došlo v čase od jeho uvedenia do prevádzky do vzniku poistnej udalosti (viď R 40/1996). Správny bol preto záver odvolacieho súdu, ktorý po doplnení dokazovania, vzhľadom k skutočnosti, že motorové vozidlo navrhovateľa, v čase poistnej udalosti, nebolo možné zakúpiť v sieti predajní na území bývalej Československej republiky, nakoľko predaj týchto vozidiel bol ukončený vo februári 1990 (pritom išlo o jednorazový výpredaj zo zahraničia, kedy i cena bola stanovená nižšie ako predajná cena uvedená v zahraničí), vychádzal, opierajúc sa o závery znaleckého posudku (§ 127 O.s.p.) z hodnoty porovnateľného vozidla.

K námietkam dovolateľky spochybňujúcim správnosť skutkových záverov odvolacieho súdu považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že v zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. tieto nemôžu byť samy osebe dôvodom dovolania. Dovolanie nie je totiž „ďalším

odvolaním“, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm.a/, b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.) vád. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených odvolacím súdom, tak ani prieskumu ním vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že právne posúdenie veci odvolacím súdom je vecne správne. S jeho závermi, ktoré nevybočili z medzí hľadísk stanovených zákonom, a ktoré sú aj v súlade s pravidlami logického usudzovania, sa Najvyšší súd Slovenskej republiky v celom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach odkazuje na jeho správne dôvody, vedúce k vyhovaniu návrhu v dovolaní napadnutej časti.

Z uvedeného vyplýva, že dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p. nie je daný a keďže neboli zistené ani ďalšie dôvody uvedené v § 241 ods. 2 O.s.p., ktoré by mali za následok nesprávnosť dovolaní napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporkyne podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní úspešnému navrhovateľovi vzniklo právo na náhradu trov konania proti odporkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd priznal úspešnému navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania 4 714 Sk, za jeden úkon právnej pomoci, písomné vyjadrenie k dovolaniu zo dňa 14.2.2007 vo výške 4 550 Sk a režijný paušál 164 Sk (§ 10 ods. 1, § 15 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb), ktorú zaviazal zaplatiť odporkyňu navrhovateľovi k rukám jeho právneho zástupcu.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

**V Bratislave 30. mája 2008**

**JUDr. Vladimír Magura, v.r.**  
**predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia :